

Варто наголосити на тому, що 18 грудня 1979 року Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй було підписано Конвенцію про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок, яка наразі ратифікована орієнтовно ста вісімдесятьма дев'ятьма країнами. Згідно з частиною 1 статті 12 вищезгаданого міжнародного «білля про права» представниць жіночої статі держави-сторони вживають усіх відповідних заходів для ліквідації дискримінації щодо жінок у галузі охорони здоров'я, з тим щоб забезпечити на основі рівності чоловіків і жінок доступ до медичного обслуговування, зокрема в тому, що стосується планування розміру сім'ї [3].

Однак у 2020 році Конституційний Трибунал Республіки Польща визнав проведення більшості абортів такими, що порушують право плоду на життя. Навіть вроджені вади останнього не вважаються вагомою підставою для штучного переривання вагітності. Проведення абортів можливе тільки у випадку звалтування, інцесту або загрози життю та здоров'ю жінки [1].

Така категоричність представників органу конституційного правосуддя призвела до непоодиноких фатальних випадків. 22 вересня 2021 року в місті Пщина тридцятирічна жінка, яка перебувала на двадцять другому тижні вагітності, померла внаслідок септичного шоку, що є найтяжчою формою сепсису. Вона звернулася до працівників медичної установи, які підтвердили зникнення навколоплідних вод. Проте про штучне переривання вагітності не йшлося навіть попри діагностовані раніше вроджені вади плоду. У жінки, що померла менш ніж за одну добу, залишилися чоловік і донька.

Родичі покійної звернулися до правоохоронних органів міста Катовіца, які проводили розслідування описаної вище події за статтею Кримінального кодексу Республіки Польща, якою передбачено кримінальну відповідальність за ненавмисне вбивство [5].

У результаті цього в багатьох польських містах, зокрема під будівлею Конституційного Трибуналу Республіки Польща, пройшли масові протести під гаслом: «Жодної більше». Також були плакати з надписами: «Вона могла би залишитися живою» та «Права жінки – це права людини».

Напочатку 2023 року польський інформаційний ресурс «Dziennik Gazeta Prawna (DGP)» повідомив про інцидент, який вражає своєю безжальністю та цинічністю. Працівники закладів охорони здоров'я Підляшшя відмовили чотирнадцятирічній дівчинці з порушеннями інтелектуального розвитку у проведенні абортів, незважаючи на те, що остання була звалтована власним дядьком. Лікарі аргументували свою позицію, посилаючись на «застереження совісті». Навіть видана правоохоронними органами довідка про наявність передумови для допустимості штучного переривання вагітності не змінила їхнього рішення [6].

Наразі дана проблема стосується багатьох українок, що стали жертвами сексуального насильства з боку окупаційних військ російської федерації та намагаються знайти прихисток на території сусідньої держави. Нemoжливість проведення абортів внаслідок небажаної вагітності стає для таких жінок додатковим фізичним і моральним тягарем.

На необхідності мати можливість реалізувати право на аборт на території Республіки Польща представницями жіночої статі, що завагітніли внаслідок зґвалтування під час війни, наголосила помічниця Верховного комісара Організації Об'єднаних Націй Джилліан Дорін Тріггс.

Отже, штучне переривання вагітності є досить складним і неоднозначним соціальним вищом. Навіть деякі європейські країни, головним орієнтиром для яких виступають забезпечення демократії та дотримання прав людини, забороняють проведення абортів.

На нашу думку, питання штучного переривання вагітності лежить не тільки у правовій, але й у моральній площині. Якщо жінка зважується на такий важкий і відповідальний крок, то держава повинна створити максимально комфортні умови для неї шляхом удосконалення свого законодавства у даній галузі.

Потрібно прагнути до створення не найбільшої за кількістю населення, а найкращої за якістю життя країни. Жінка, яка відчуває себе неготовою до материнства, повинна мати можливість реалізувати своє право тоді, коли дійсно бажатиме цього. Право на штучне переривання вагітності має бути правом вибору жінки.

Література:

1. Планування сім'ї, захист людського плоду та умови допустимості переривання вагітності (Planowanie rodziny, ochrona płodu ludzkiego i warunki dopuszczalności przerywania ciąży): Вирок Конституційного Трибуналу Республіки Польщі від 22 жовтня 2022 року. URL: <https://web.archive.org/web/20210210225303/https://trybunal.gov.pl/postepowanie-i-orzeczenia/wyroki/art/11300-planowanie-rodziny-ochrona-plodu-ludzkiego-i-warunki-dopuszczalnosci-przerywania-ciazy> (дата звернення: 20.05.2023).
2. Про заборону абортів в Україні: Електронна петиція від 23 травня 2022 року. URL: <https://petition.president.gov.ua/petition/138582> (дата звернення: 20.05.2023).
3. Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок: Міжнародний документ від 18 грудня 1979 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207#Text (дата звернення: 20.05.2023).
4. Скільки абортів зробили українки за останні 11 років: український аналітичний портал «Слово і Діло». URL: <https://www.slovoidilo.ua/2021/06/01/infografika/suspilstvo/skilky-abortiv-zrobyly-ukrayinky-ostanni-11-rokiv> (дата звернення: 20.05.2023).

5. У польському місті Пщина на 22 тижні вагітності померла 30-річна жінка: український інформаційний ресурс «tsn.ua». URL: <https://tsn.ua/video/video-novini/novini-svitu-u-polskomu-misti-pschina-na-22-tizhni-vagitnosti-pomerla-30-richna-zhinka.html> (дата звернення: 20.05.2023).

6. Sprawa zgwałconej 14-latki: Lewica domaga się od ministra zdrowia konkretnych działań: польський загальнонаціональний правовий та економічний щоденник «Dziennik Gazeta Prawna (DGP)». URL: <https://www.gazetaprawna.pl/wiadomosci/kraj/artykuly/8649979,zgwalcona-14-latki-lewica-wyjasnienia-niedzielski.html> (дата звернення: 20.05.2023).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-324-8-25>

TO THE PROBLEM OF SEMANTIC AMBIGUITY IN CRIMINAL LAW

ДО ПРОБЛЕМИ СМИСЛОВИХ НЕОДНОЗНАЧНОСТЕЙ У КРИМІНАЛЬНОМУ ЗАКОНІ

Shyrovkov V. A.

*Dr. Sci. (Engin.), Academician
of the National Academy of Sciences
of Ukraine, Director of the Ukrainian
Lingua-Information Foundation of the
National Academy of Sciences of Ukraine
Kyiv, Ukraine*

Широков В. А.

*доктор технічних наук, академік
Національної академії наук України,
директор
Український мовно-інформаційний фонд
Національної академії наук України
м. Київ, Україна*

Yuschenko S. S.

*Research Officer
Ukrainian Lingua-Information Foundation
of the National Academy of Sciences of Ukraine
Kyiv, Ukraine*

Ющенко С. С.

*науковий співробітник
Український мовно-інформаційний фонд
Національної академії наук України
м. Київ, Україна*

Кримінальний закон посідає особливе місце в системі правового регулювання суспільних відносин як єдиний нормативний акт вищого рівня, що регулює кримінально-правові відносини.

Як відомо, примус без санкцій недієвий, а безкарність правопорушення, зокрема через недосконалість кримінального закону, породжує нові, зазвичай більш тяжкі правопорушення. Усвідомлюючи ці факти, наша держава докладает значних зусиль для вдосконалення вітчизняного кримінального законодавства, його гармонізації із